

מדינת ישראל
משרד החינוך

ראמ"ה
הרשות הארצית
למדידה והערכה בחינוך

מנהל החינוך הדתי

מבחן בתושבע"פ

כיתה ו | פנימי

שם התלמיד/ה: _____

הכיתה: _____

135-TOSH-019-6-SOF-pnimi

135

135-06-06-01-01-01-018-019-04

לפניכם מבחן בתושבע"פ

- במבחן שלושה חלקים:
 - חלק א – דינים: עליכם לענות על השאלות בחלק הזה.
 - חלק ב – גמרא וחלק ג – משנה: עליכם לענות על השאלות רק בחלק אחד לפי הנחיית המורה.
- קראו את ההוראות בעיון וענו על השאלות בתשומת לב.
- לרשותכם 90 דקות, אך אם תזדקקו לזמן נוסף בקשו מהמורה.

בהצלחה!

חלק א דינים

באילו הלכות ב"קיצור שולחן ערוך" כתוב הביטוי "בסיס לדבר האסור"?

.1

- 1 בהלכות שבת
- 2 בהלכות פסח
- 3 בהלכות חנוכה
- 4 בהלכות הלוואה

באיזו תפילה של ראש השנה אומרים את הברכות "מלכויות", "זיכרונות", "שופרות"?

.2

- 1 בתפילת "שחרית"
- 2 בתפילת "מנחה"
- 3 בתפילת "ערבית"
- 4 בתפילת "מוסף"

בהלכות יום הכיפורים כתוב:

.3

"בן אחת עשרה שנה שלמות, בין זכר בין נקבה, מתענים ומשלימים מדברי סופרים כדי לחנכם במצוות." (סימן קו, ט)

לפי ההלכה הזו, עד מתי בני אחת עשרה ובנות אחת עשרה צריכים לצום?

- 1 עד הבוקר
- 2 עד חצות היום
- 3 עד שיסתיים הצום
- 4 ככל שיוכלו

4.

בהלכות יום הכיפורים כתוב:

"החובל בחברו והמזיק ממונו, אף על פי ששילם לו מה שהוא חייב לו אינו מתכפר עד שיתוודה וישוב מלעשות כזאת לעולם." (סימן קד, ג)

במצוות "תשובה" שלושה חלקים: וידוי, קבלה לעתיד, חרטה על העבר.

לאיזה חלק מהחלקים האלה מתאימות המילים המודגשות?

5.

לפניכם הלכה מהלכות סוכה (סימן קט, יב).

סמנו מקרה או דין או טעם מתחת לכל אחד מחלקי ההלכה.

נשים	פטורות מן הסוכה	שהיא מצוות עשה שהזמן גרמא.
מקרה / דין / טעם	מקרה / דין / טעם	מקרה / דין / טעם

6.

בהלכות סוכה כתוב:

"סוכה צריכה להיות צילתה מרובה מחמתה, ואם להפך פסולה. דרך הסיכוך להיות קל כדי שייראו ממנו הכוכבים הגדולים." (סימן קח, ה)

על איזו שאלה הלכתית עונה ההלכה הזו?

- 1 באיזה שלב מניחים את הסכך?
- 2 מי שם את הסכך?
- 3 ממה עשוי סכך כשר?
- 4 כמה סכך צריך לשים?

בהלכות חנוכה כתוב:

"כל השמנים והפתילות כשרים לנר חנוכה, ושמן זית מצווה מן המובחר. ונהגו להדליק בנר שעווה, כי אורו זך וצלול. ואין יוצאים ידי חובה באור החשמל להדלקת נר חנוכה." (סימן קיג, ט)

סמנו **מותר** או **אסור** ליד כל פריט: מותר או אסור להשתמש בו כדי להדליק נרות חנוכה.

א. שמן דגים / מותר / אסור

ב. מנורת חשמל / מותר / אסור

ג. נר שעווה / מותר / אסור

לפני פורים קוראים שתי פרשות מיוחדות, ואחרי פורים קוראים עוד שתי פרשות מיוחדות.

הפרשה הראשונה שקוראים לפני פורים היא _____.

לפניכם משפטים העוסקים בהלכות פורים.

סמנו **נכון** או **לא נכון** ליד כל משפט לפי ההלכה.

א. בערים מתקופת יהושע בן נון שהן מוקפות חומה צריך לקרוא מגילה ביום ט"ו באדר. נכון / לא נכון

ב. בזמן שקוראים מגילה כל הציבור צריך לעמוד. נכון / לא נכון

ג. בפורים צריך להוסיף "יעלה ויבוא" בברכת "המזון". נכון / לא נכון

ד. צריך לקרוא מגילה העשויה מקלף. נכון / לא נכון

ה. צריך לתת מתנות לפחות לשני אביונים. נכון / לא נכון

10.

אחד מסימני ליל הסדר הוא "כורד".

סמנו ✓ ליד שלושה מאכלים השייכים ל"כורד".

(1) _____ מצה

(2) _____ חרוסת

(3) _____ ביצה

(4) _____ מרור

(5) _____ כרפס

11.

כתבו את שתי המילים החסרות במשפט הזה:

בליל הסדר נוטלים ידיים פעמיים: בפעם הראשונה לפני שאוכלים _____ (1),

ובפעם השנייה לפני שאוכלים _____ (2).

12.

לפניכם הלכה מהלכות שבת, שבה מקרה, דין וטעם:

"מי ששהה מלהתפלל מנחה בערב שבת עד שקיבלו הקהל שבת לא יתפלל מנחה באותו בית כנסת שכיוון שהקהל קידשו היום לא יעשנו חול אצלם..." (סימן סא, א)

א. הקיפו את הטעם שבהלכה הזו.

ב. כתבו את הטעם בלשונכם.

לפניכם טבלה, ומתחתיה שמות של ברכות.

כתבו את השם של כל ברכה בטבלה לפי סדר אמירתה ב"הבדלה".

הסדר	הברכה
א.	ברכה ראשונה
ב.	ברכה שנייה
ג.	ברכה שלישית
ד.	ברכה רביעית

בורא מיני בשמים	בורא פרי הגפן	המבדיל בין קודש לחול	בורא מאורי האש
-----------------	---------------	----------------------	----------------

מדוע אסור לתת מתנה בשבת?

- 1 מפני שלפעמים מתנה היא מוקצה.
- 2 מפני שנתנת מתנה דומה למקח וממכר (מסחר).
- 3 מפני שהמקבל מתנה בשבת עלול לקרוע את העטיפה שלה.
- 4 מפני שחוששים שהמקבל מתנה בשבת ייקח אותה מחוץ לעירוב (חצרות).

.15

בהלכות שבת כתוב:

"שופר אסור לטלטלו כי אם לצורך גופו או מקומו, שכיוון שמיועד הוא לתקיעה הרי הוא ככל כלי שמלאכתו לאיסור." (סימן עז, כז)

מה פירוש צירוף המילים "לצורך מקומו" בהלכה הזו?

- 1 אם צריך לתקוע בשופר במקום אחר.
- 2 אם צריך את המקום שעליו השופר מונח.
- 3 אם צריך את השופר למלאכה מותרת אחרת.
- 4 אם צריך לטלטל את השופר בתוך אותו בית.

.16

אדם שכח לשאול גשמים ("ותן טל ומטר לברכה") בחורף, ונזכר לאחר שסיים לומר את ברכת "השיבה שופטינו".

כיצד עליו לנהוג?

- 1 עליו לחזור לתחילת התפילה.
- 2 עליו להמשיך להתפלל כרגיל.
- 3 עליו לחזור לברכת "השנים".
- 4 עליו להשלים בברכת "שומע תפילה".

.17

באיזה מועד מוסיפים את תפילת "על הניסים"?

- 1 בחנוכה
- 2 בפסח
- 3 ביום העצמאות
- 4 בשבועות

חלק ב גמרא

שימו לב!

חלק ב עוסק בגמרא וחלק ג במשנה.
עליכם לענות על השאלות רק בחלק אחד
לפי הנחיית המורה.

א. תלמידי בית הספר "שיבולים" מצאו ארבעה דברים בחצר בית הספר.

על מה עליהם להכריז?

- 1 על קלמר שבתוכו סוכריות
- 2 על חולצה שסמל בית הספר מודפס עליה
- 3 על תפוח עץ
- 4 על שטר של 20 ש"ח

ב. נמקו את התשובה שבחרתם בסעיף א לפי המשנה.

לפניכם ציטוט מן הגמרא שבו שאלתו של רבי ירמיה:

"בעי רבי ירמיה: חצי קב בשתי אמות מהו קב בארבע אמות טעמא מאי משום דנפיש טרחייהו חצי קב בשתי אמות כיון דלא נפיש טרחייהו לא מפקר להו או דלמא משום דלא חשיבי וחצי קב בשתי אמות כיון דלא חשיבי מפקר להו"

לפי איזה צמד מילים ברור שבשאלתו של רבי ירמיה יש **שתי אפשרויות**?

- 1 טעמא מאי
- 2 כיון דלא
- 3 או דלמא
- 4 דלא חשיבי

20.

לפניכם ציטוט מן הגמרא:

"מצא פירות מפוזרין וכמה אמר רבי יצחק: קב בארבע אמות. היכי דמי אי דרך נפילה אפילו טובא נמי ואי דרך הינוח אפילו בציר מהכי נמי לא" המילים "אי דרך נפילה" שבציטוט הזה עוסקות –

- 1 באדם שנפל.
- 2 במקום הנפילה.
- 3 במוצא האבדה.
- 4 בפירות שנפלו.

21.

בציטוט שלפניכם מילים מן המשנה וקושיה של הגמרא:

"תא שמע ולשונות של ארגמן הרי אלו שלו ואמאי הא לא ידע דנפל מיניה"

א. העתיקו את כל המילים מן המשנה הכתובות בציטוט הזה.

ב. הסבירו את הקושיה של הגמרא בלשונכם.

בגמרא כתוב:

"מאימתי כל אדם מותרים בלקט? משילכו בה הנמושות..."

מי הם הנמושות לפי המשפט הזה?

- 1 בעלי חיים
- 2 הבעלים של השדות
- 3 אנשים שאיבדו שיבולים בשדה
- 4 זקנים עניים ההולכים לאט

בגמרא כתוב:

"תא שמע הגנב שנטל מזה ונתן לזה וכן גזלן שנטל מזה ונתן לזה וכן ירדן שנטל מזה

ונתן לזה מה שנטל נטל ומה שנתן נתן בשלמא גזלן וירדן דקא חזי להו ומיאש"

מה הוא ההבדל בין גנב ובין גזלן לפי המשפט הזה?

- 1 אם הגנב לוקח הבעלים מתייאש, ואם הגזלן לוקח הבעלים אינו מתייאש.
- 2 הגנב מגיע בחשכת הלילה, והגזלן מגיע באור היום.
- 3 הגנב לוקח בסתר, והגזלן לוקח לעיני הבעלים.
- 4 הגנב דומה לירדן, והגזלן שונה מהירדן.

.24

בגמרא כתוב:

"...אי הכי היינו גזלן תרי גוונני גזלן..."

מה פירוש המילים "תרי גוונני" במשפט הזה?

.25

בגמרא כתוב:

"ומחרוזות של דגים... בעו מיניה מרב ששת מנין הוי סימן או לא הוי סימן"

מה שואלים את רב ששת במשפט הזה?

- 1 האם המקום שנמצאו בו הדגים הוא סימן?
- 2 האם מספר הדגים שנמצאו הוא סימן?
- 3 האם משקל הדגים שנמצאו הוא סימן?
- 4 האם צבע הדגים שנמצאו הוא סימן?

26.

בגמרא כתוב:

"אמר מר חביות של יין ושל שמן ושל תבואה ושל גרוגרות ושל זיתים הרי אלו שלו
והא תנן כדי יין וכדי שמן חייב להכריז"
צמד המילים "והא תנן" שבמשפט הזה מסמן –

- 1 קושיה ממשנה.
- 2 תחילת נושא חדש.
- 3 תירוץ הגמרא.
- 4 סוף המשנה.

27.

בגמרא כתוב:

"אמר רב מרי: מאי טעמא אמרו רבנן רקתא דנהרא לא הוי סימן דאמרינן ליה כי היכי
דאתרמי לדידך אתרמי נמי לחברך"
לפי רב מרי, המוצא חביות יין שהונחו ליד שפת הנהר, רשאי לקחת אותן.
מדוע המקום שבו הונחו החביות **אינו** נחשב סימן?

.28

סמנו **תנא** או **אמורא** ליד שמו של כל חכם.

- א. רב זביד / תנא / אמורא
- ב. רבי מאיר / תנא / אמורא
- ג. רבי זירא / תנא / אמורא

.29

בטבלה שלפניכם מילים בארמית, לשון הגמרא.
ליד כל מילה בארמית כתבו את הפירוש שלה בעברית.
היעזרו במילים שמתחת לטבלה.

המילה בארמית	הפירוש בעברית
א. התם	
ב. עסקינן	
ג. בציר	

פחות	כאן	שם	אנו עוסקים	בעל העסק	יותר
------	-----	----	------------	----------	------

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא כב.

ירדן. וכן שאר נהרות ותנא זה על יד הירדן היה יושב: בלשטים מוזין. ובחזקה נטלה הימנו ומעיקרא ידע ומייאש: שטף נהר קוריו. של זה ומנאן אחר: הרי אלו כו'. ה"ג הרי אלו שלו מפני שנתיאשו הבעלים. דכל שטיפת נהר כקורות ע"ס ואזניס הבעלים ידעו זה

מיד דיש לה קול: הא סמא. הא אם היתה אצידה אחרת שאין לנו לומר שידעו הבעלים לא הויה של מוצאה. קשיא לרבא: כשיכול להליג. ודכותה במציאה אחרת דבר שיש בו סימן דיכול ליתן סימן וליטול מודינא זה דחייב להחזיר: אפילו אין מרדפין נמי. דסמכי אהנלה דלמחר וליומא אחרת ולא מייאשי: ע"י הדחק. ואם לא ימנהר להציל לא יצילו הלכך אין מרדפין אפקורי אפקרינהו דהא ידעו ולא הצילו:

וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה מה שנטל נטל ומה שנתן נתן בשלמא גולן וירדן דקא חזי להו ומיאש אלא גנב מי קא חזי ליה דמיאש תרגמה רב פפא בלשטים מוזין אי הכי היינו גולן תרי גווני גולן ת"ש^א שטף נהר קוריו עציו ואבניו ונתנו בתוך שדה חבריו^ב הרי אלו שלו מפני שנתיאשו הבעלים טעמא דנתיאשו הבעלים הא סתמא לא הכא במאי עסקינן כשיכול להציל אי הכי אימא סיפא^ג אם היו הבעלים מרדפין אחריהם חייב להחזיר אי ביכולין להציל מאי אריא מרדפין אפילו אין מרדפין נמי הכא במאי עסקינן ביכולין להציל על ידי הדחק מרדפין לא אייאוש אין מרדפין אייאושי מיאש

לפניכם ארבעת החלקים בכותרת הקטע, ומתחתם צירופי מילים.

30.

כתבו את צירוף המילים המתאים מתחת לכל חלק.

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא כב.

שם המסכת	שם הסדר	שם הפרק	מספר הפרק	מספר הדף	שם הסוגיה
----------	---------	---------	-----------	----------	-----------

"תא שמע שטף נהר קוריו עציו ואבניו ונתנו בתוך שדה חבירו הרי אלו שלו
מפני שנתיאשו הבעלים..."

א. הטעם לדין שבברייתא הוא "מפני שנתיאשו הבעלים".

מדוע התייאשו הבעלים?

ב. שני "דיבור המתחיל" של רש"י מבארים את המשפט במסגרת שבתחילת השאלה.

הקיפו את שני "דיבור המתחיל" בקטע מדף הגמרא שבעמוד 20.

ג. בקטע מדף הגמרא שבעמוד 20 כתוב הסיפא של הברייתא.

הקיפו את **כל הסיפא** שבקטע.

חלק ג משנה

שימו לב!

חלק ב עוסק בגמרא וחלק ג במשנה.
עליכם לענות על השאלות רק בחלק אחד
לפי הנחיית המורה.

32.

א. כתבו את השמות של הסְדָרִים ב"שישה סדרי משנה".
אין חובה לכתוב את השמות לפי הסדר שלהם במשנה.

ב. מה הוא השם של הסדר שבו כתובה מסכת "בבא קמא"?

33.

במסכת פסחים א, ג כתוב:

"רבי יהודה אומר: בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הביעור.
וחכמים אומרים: לא בדק אור ארבעה עשר, יבדוק בארבעה עשר. לא בדק בארבעה
עשר, יבדוק בתוך המועד. לא בדק בתוך המועד, יבדוק לאחר המועד."
סמנו **נכון** או **לא נכון** ליד כל משפט לפי המשנה הזו.

א. במשנה הזו אין מחלוקת כלל בין רבי יהודה לחכמים. נכון / לא נכון

ב. לדעת רבי יהודה וחכמים, לכתחילה יש לבדוק אור לארבעה עשר. נכון / לא נכון

ג. לדעת חכמים, יש כמה זמני בדיקה, ואדם רשאי לבחור מתי לבדוק. נכון / לא נכון

34.

במסכת פסחים א, ד כתוב:

"ורבי יהודה אומר: אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחילת שש."
לפי דבריו של רבי יהודה, מה הוא הדין בשעה החמישית?

- 1 מותר להמשיך לאכול חמץ.
- 2 צריך לשרוף את החמץ לכתחילה.
- 3 אסור להשאיר חמץ במקום נמוך.
- 4 עדיין אין חובה לשרוף את החמץ.

35.

א. ברכת "היום", הנאמרת ב"קידוש" בליל הסדר, מוזכרת במסכת פסחים י, ב.

באילו מילים הברכה **מסתיימת**?

- 1 "מקדש השבת"
- 2 "מקדש ישראל והזמנים"
- 3 "יעלה ויבוא"
- 4 "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה"

ב. לפי בית הלל, איזו ברכה מברכים לפני ברכת "היום"?

36.

בליל הסדר שותים ארבע כוסות.

באיזה שלב בליל הסדר **מוזגים** את הכוס השנייה?

- 1 לפני הקידוש
- 2 לפני שאלת הבן
- 3 לפני ברכת המזון
- 4 לפני ההלל

37.

במסכת פסחים י, ו כתוב:

"רבי טרפון אומר: אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים ולא היה חותם."

המילים "ולא היה חותם" הן –

1. כותרת.

2. מקרה.

3. דין.

4. טעם.

38.

במסכת בבא קמא ג, ג כתוב:

"המוציא את תבנו ואת קשו לרשות הרבים לזבלים, והוזק בהן אחר, חייב בנזקו,

וכל הקודם בהן זכה."

המורה לימד את המשנה הזו בכיתה ואמר שיש קשר בין הכתוב במשנה ובין הערך

"אחריות".

הסבירו את הקשר בין הכתוב במשנה ובין הערך "אחריות".

במסכת בבא קמא ו, ב כתוב:

"הניחה בחמה או שמסרה לחירש שוטה וקטן ויצאה והזיקה חייב מסרה לרועה נכנס רועה תחתיו."

במשנה הזו רישא וסיפא. סעיפים א, ב מתייחסים לסיפא של המשנה הזו.

א. **הקיפו** את מילות **המקרה** שבסיפא.

ב. כתבו את **המקרה** ואת **הדין** שבסיפא **בלשונכם**.

במסכת בבא קמא ו, ה כתוב:

"ומודים חכמים לרבי יהודה במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בבתים."

המילה "שכן" היא מילת פתיחה של –

1 מקרה.

2 דין.

3 טעם.

4 הוכחה.

41.

במסכת בבא קמא ו, ו מסופר שהניח חנווני נר חנוכה בימי החנוכה בפתח החנות שלו. גמל שעל גבו פשתן עבר שם ופרצה שרפה. לפי רבי יהודה, מדוע החנווני פטור מלשלם תמורת הנזק?

- 1 כי החנווני רשאי להניח נר חנוכה בפתח החנות שלו.
- 2 כי בעל הגמל היה צריך להזדרז ולכבות את השרפה.
- 3 כי בעל הגמל לא היה צריך לעבור ליד פתח החנות.
- 4 כי בעלי חיים אינם רשאים ללכת ברחוב אלא רק בשביל המיועד להם.

42.

במסכת בבא קמא ח, א כתוב:

"החובל בחברו חייב עליו משום חמישה דברים: בנזק, בצער, בריפוי, בשבת, ובבושת."

א. לפי המשנה הזו, איזה תשלום הוא פיצוי תמורת הזמן שבו הנחבל אינו יכול לעבוד?

ב. כיצד קובעים כמה ישלם המזיק תמורת הזמן שבו הנחבל אינו יכול לעבוד?

43.

במסכת בבא קמא ח, א כתוב:

"חייתה ונסתרה חייתה ונסתרה חייב לרפאותו."

כתבו את המקרה בלשונכם.

סמנו ✓ ליד שלושה חכמים שהיו רבותיו של רבי עקיבא.

(1) רבי מאיר

(2) רבי אליעזר

(3) רבי יהושע

(4) רבי יהודה

(5) רבי טרפון

בטבלה שלפניכם מילים הכתובות בלשון המשנה.

ליד כל מילה מהמשנה כתבו את המילה המתאימה לה בלשון ימינו.

היעזרו במילים שמתחת לטבלה.

המילה בלשון ימינו	המילה בלשון המשנה
	א. אור
	ב. מודים
	ג. מַחֲמַת

מסכימים	אש	בגלל	ערב	למרות	אומרים תודה
---------	----	------	-----	-------	-------------

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

135-TOSH-019-6-SOF-pnimi

135

135-06-06-01-01-018-019-04

מבחן 135 בתושבע"פ לכיתה ו | פנימי